

Koranens syn på materiens minsta enhet

Den minsta saken: Atomismens utveckling och Koranens perspektiv

Inledning

Frågan om materiens minsta beståndsdel har fascinerat människor i årtusenden. Filosofiska och vetenskapliga traditioner har genom historien försökt förklara vad världen består av och hur dess byggstenar är organiserade. I den islamiska traditionen finns en särskild dimension av denna fråga, eftersom Koranen berör begreppet *dharrah* – den minsta kända partikeln – och till och med antyder existensen av något ännu mindre. Denna artikel syftar till att belysa samspelet mellan klassisk atomistisk teori, modern vetenskap och Koranens utsagor.

Atomismens historiska rötter

Redan flera århundraden före profeten Muhammads tid utvecklade den grekiske filosofen Demokritos (ca 460–370 f.Kr.) en teori om atomism. Han

menade att all materia består av små, odelbara och oförstörbara partiklar – atomer – som utgör universums fundament. Denna idé kom att influera senare filosofiska skolor och blev en viktig referenspunkt för diskussioner om materiens natur.

Araberna använde begreppet *dharrah* för att beteckna den minsta kända partikeln. För dem, liksom för många andra kulturer, var detta en gräns för mänsklig förståelse: något mindre än *dharrah* kunde inte föreställas.

Modern vetenskaplig utveckling

Under de senaste två århundradena har naturvetenskapen gjort avgörande upptäckter som förändrat synen på materiens struktur. Atomen, som länge betraktades som odelbar, visade sig bestå av mindre partiklar: protoner, neutroner och elektroner. Senare forskning inom kvantfysik och partikelfysik har avslöjat ännu djupare nivåer, såsom kvarkar och gluoner, vilket visar att materien är långt mer komplex än vad klassisk atomism föreställde sig.

Denna utveckling innebär att det som en gång ansågs vara den minsta enheten nu förstås som en sammansättning av ännu mindre beståndsdelar. Vetenskapen har därmed bekräftat att gränsen för vad som är "minst" ständigt kan förskjutas.

Koranens perspektiv

Koranen berör denna fråga i sura Saba (34:3):

"Han [Gud] är medveten om atomens vikt i himlarna och på jorden och till och med om något mindre än det..."

För en arab på 600-talet, som betraktade *dharrah* som den minsta tänkbara enheten, måste detta uttalande ha framstått som anmärkningsvärt. Det antyder inte bara kunskap om atomens existens, utan också om något ännu mindre – en insikt som först långt senare bekräftades av modern vetenskap.

Ur ett teologiskt perspektiv framstår detta som ett exempel på Koranens tidlösa karaktär. Texten överskrider den historiska kontexten och pekar mot en kunskap som inte begränsas av mänsklig förståelse vid en viss tidpunkt.

Filosofisk och teologisk reflektion

Koranens hänvisning till något mindre än *dharrah* kan tolkas som en påminnelse om människans begränsade kunskap och Guds allomfattande vetande. Filosofiskt sett illustrerar detta hur religiösa texter kan fungera som impulser till vidare reflektion och forskning. Det är inte en vetenskaplig manual, men dess formuleringar kan inspirera till att se naturen som en källa till både andlig och intellektuell utforskning.

Slutsats

Diskussionen om "den minsta saken" visar hur Koranens utsagor kan relateras till både klassisk filosofi och modern vetenskap. Demokritos teori om atomism lade grunden för en lång intellektuell tradition, medan modern fysik har visat att materien är mer komplex än tidigare antagits. Koranens hänvisning till något mindre än *dharrah* framstår i detta ljus som en tidlös påminnelse om att mänsklig kunskap alltid är begränsad och att naturens djupaste hemligheter ytterst är kända endast av Gud.

[Koran](#)

«[Honung som bro mellan religion och vetenskap](#)»

[Stormen på havet som koraniskt tecken»](#)

- [Missförstånd angående djurs rättigheter: Grymhet mot orena djur?](#)
- [Medlen till att uppnå kärlek till Gud, orsakerna till det](#)
- [Den Heliga Koranens Framstående Egenskaper](#)
- [Varför läsa Koranen?](#)
- [Koranen är som en ocean som täcker olika sorters juveler och värdeföremål.](#)
- [Vad säger islam om musik?](#)
- [Koranen - Guds eviga tecken](#)
- [Belöningen för tålmod i och förskönande av bönen](#)
- [Bönen i Islam](#)
- [Bönens Grunddelar](#)